

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.II.10.197/2014/4.szám

A Kúria a dr. Schumacher Katalin ügyvéd által képviselt kérelmezőnek a Szabó és Szomor Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Sz. Szabó Sándor ügyvéd által képviselt kérelmezett ellen üzemi tanácsi választás tárgyában a Fővárosi Munkaügyi Bíróság előtt 1.Mpk.50.101/2012. szám alatt megindított nemperes eljárásban a Fővárosi Törvényszék 49.Mpkfv.639.340/2013/2. számú végzése ellen a kérelmező által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

v é g z é s t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 49.Mpkfv.639.340/2013/2. számú végzését hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a kérelmezett munkáltatónál 2011. január 28-án megszűnt az Üzemi Tanács, majd a kérelmező szakszervezet 2011. február 2-án az új üzemi tanács megválasztása érdekében választási bizottságot hozott létre. A felek között nemperes eljárás volt folyamatban, melyben a Kúria 2012. június 19-én kelt Mfv.III.10.137/2012/4. számú végzésével a Fővárosi Bíróság 49.Mpkfv.637.985/2011/2. számú végzését hatályában fenntartotta, megállapítva, hogy az Üzemi Tanács megszűnésére tekintettel jogszerűen került sor a választási bizottság megalakítására és működésére.

2012. október 7-én a választási bizottság elnöke, F. V. írásban kérte a választásra jogosult, illetve választható munkavállalók névjegyzékét, aminek kiadását a kérelmezett munkáltató arra hivatkozva tagadta meg, hogy ezen adatokat már 2011 márciusában kiadta, illetve a munkavállalóktól időközben kapott megkeresés szerint választási bizottság alakítása van folyamatban. A kérelmező szakszervezetet 2012. november 8-án tájékoztatták arról, hogy a munkáltatónál P. J. munkavállaló elnökletével másik választási

bizottság alakult. A munkáltató felhívására F. V. 2012. november 12-én válaszolt, előadva, hogy a kérelmező által 2011 februárjában létrehozott választási bizottság nevében eljárva kérte az adatszolgáltatás teljesítését.

A kérelmező 2012. november 13-án a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz fordult, kérve annak megállapítását, hogy

1. A kérelmező által 2011. február 2-án létrehozott választási bizottság minősül jogszerűen létrehozott és működő választási bizottságnak;

2. A kérelmezett munkáltató jogellenesen ismerte el a P. J. elnökletével létrehozott választási bizottságot;

3. A kérelmezett jogellenesen tagadta meg a kérelmező által létrehozott választási bizottság számára az új Mt. 241. § szerinti adatszolgáltatást;

4. Kérte kötelezni a kérelmezettet a kérelmező által létrehozott választási bizottság Mt-ben biztosított jogainak tiszteletben tartására és az új Mt. 241. §-a szerinti tájékoztatás megadására.

A kérelmezett elsődlegesen a nemperes eljárás megszüntetését, másodlagosan annak elutasítását kérte.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 25. számú végzésével kijavított 1.Mpk.50.101/2012/21. számú végzésével a kérelmező azon kérelme tárgyában, amelyben annak megállapítását kérte, hogy a kérelmezett munkáltatónál a kérelmező szakszervezet által 2011. február 2-án létrehozott választási bizottság minősül jogszerűen létrehozott és működő választási bizottságnak, az eljárást megszüntette, egyebekben a kérelmező kérelmét elutasította és a kérelmezőt 10.000,- Ft eljárási költség megfizetésében marasztalta.

Indokolásában kifejtette, hogy a kérelmező első kérelme tárgyában már jogerős döntés született, ezért e tekintetben a nem peres eljárást a Pp. 157. § a) pontja és 130. § (1) bekezdés d) pontja értelmében meg kellett szüntetni. A további kérelmeit illetően a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (új Mt.) 242. § (1) bekezdése és 249. § (1) bekezdésére utalva kifejtette, hogy e rendelkezések értelmében a szakszervezet a jelöléssel, a választás lebonyolításával, vagy eredményének megállapításával kapcsolatban fordulhat bírósághoz. Ennek megfelelően nem rendelkezik keresetösségi joggal a választási bizottság megalapításával, valamint az új Mt. 241. §-ában rögzített adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésével összefüggésben. Ezen túl megállapította, hogy a választási bizottság Mt-ben biztosított jogainak tiszteletben tartására és a tájékoztatás megadására irányuló kérelme túlzottan általános, így a bíróságnak nem volt lehetősége arra, hogy általánosságban a jogszabályok betartására kötelezze a feleket.

A kérelmező fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék

49.Mpkfv.639.340/2013/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Indokolásában megállapította, hogy az Mt. 249. § (1) bekezdése a szakszervezet által igénybe vehető bírósági jogorvoslat lehetőségét leszűkíti, tehát nem ad általános jogorvoslati lehetőséget az üzemi tanácsi választás teljes folyamatára kiterjedően, a választás előkészítésének körébe tartozó rendelkezések esetében ezt nem teszi lehetővé. Ugyanez megállapítható az Mt. 241. §-ában rögzített adatszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó kérelem tárgyában is. Megalapozatlannak találta azt az érvelést is, miszerint az elsőfokú bíróságnak az időközben lezajlott üzemi tanácsi választás eredményét meg kellett volna semmisítenie figyelemmel arra, hogy ilyen kérelmet az elsőfokú eljárás során a szakszervezet nem terjesztett elő.

A jogerős végzés ellen a kérelmező felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben kérte, hogy a Kúria a jogerős végzést helyezze hatályon kívül és hozzon a „jogszabályoknak megfelelő, kereseti kérelmüknek teljes körűen helyt adó új határozatot”. Álláspontja szerint a másodfokú végzés sérti az Mt. 249. § (1) bekezdését, 240-241. §-ait, valamint 289. §-át, illetve a Pp. 2. § (2) bekezdését, 95. § (1)-(2) bekezdést, 7. §-át, 51. § a) pontját 257-258. §-ait, 146. § (1) és (5) bekezdését, 243. § (1) bekezdését és 3. § (6) bekezdését. Kifejtette, hogy minden olyan jogvita, amely az üzemi tanács választás lebonyolításával - ide értve az azt megelőző és követő cselekményeket is - kapcsolatos választási vitának minősül, mely jogvitában a munkáltatónál képvisellel rendelkező szakszervezet is rendelkezik aktív perbeli legitimációval. Mindezt indokolja az adott jogintézmények törvényen belüli rendszertani elhelyezkedése és ezt támasztja alá a korábbi bírói gyakorlat is.

Hivatkozott a BH 2013.79. szám alatt közzétett eseti döntésre, mely szerint az üzemi tanácsi választással kapcsolatos jogvita az Mt. 49-53. §-ában részletezett rendelkezésekkel kapcsolatban terjeszthetők elő. A Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (korábbi Mt.) 49. § (1) bekezdésében rendelkezett a választási bizottság alakításáról, míg az új Mt. e tárgykörben a 240. §-ában tartalmaz rendelkezéseket. Mindezekből következik, hogy az új Mt. 249. § (1) bekezdése alapján a választási bizottság létrehozásával kapcsolatban is kezdeményezhető jogvita. Álláspontja szerint kérelmét kellő konkrétsággal terjesztette elő, s azt a bíróságnak a Pp. 2. § (2) bekezdésének megfelelően tartalma szerint kellett volna elbírálni. Amennyiben a bíróság úgy ítélte volna meg, hogy a kérelem nem felel meg a jogszabályi feltételeknek, úgy hiánypótlásra kellett volna felszólítania a kérelmezőt. Utalt arra, hogy a választási vitában hozott döntés a választási bizottságokra, azok tagjaira és valamennyi munkáltatónál képvisellel rendelkező szakszervezetre az eljárásban való részvétel nélkül is kiterjedne, ezért egységes pertársaságnak kellett volna fennállnia. Ezt

indokolta volna a pergazdaságossági és célszerűségi szempont is. Hivatkozása szerint az eljárás bíróságnak a Pp. 146. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel az üzemi tanács választásának eredményét meg kellett volna semmisítenie, az nem állt volna ellentétben a Pp. 247. § (1) bekezdésében foglaltakkal. Előadta továbbá azt, hogy a bíróság eljárása indokolatlanul elhúzódott.

A kérelmezett felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős végzést hatályában tartsa fenn. Előadta, hogy a kérelmező által 2011 februárjában létrehozott választási bizottság további sorsáról senki nem rendelkezett információval, munkájáról, létéről sem a munkáltatót, sem a munkavállalókat nem tájékoztatta, semminemű aktivitást nem fejtett ki, a jelölés és a választás megszervezése érdekében nem tett intézkedést. A kérelmező által kért adatszolgáltatást már 2011. március 2-án teljesítette, az új Mt. hatálybalépését követően pedig a munkavállalók részéről megkezdődtek a választási bizottság megalakításával kapcsolatos előkészítő tevékenységek. A választás megtartására a szakszervezet, valamint a nem szervezett munkavállalók aktív közreműködése mellett időközben sor került. Helytállónak ítélte a jogerős végzést figyelemmel arra is, hogy az új Mt. 240. § (5) bekezdése értelmében üzemi tanács hiányában a választási bizottságot a munkavállalók hozzák létre. Erre tekintettel az új Mt. a korábbi Mt. előírásaihoz képest megváltozott, a választási bizottság létrehozása során a szakszervezeteket semmiféle jogosultság nem illeti meg. Erre figyelemmel a munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezetek nem rendelkeznek keresetösségi joggal a választási bizottság megalakításával és az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésével összefüggésben. A kérelmezőt is kötötte a tisztességes és jóhiszemű joggyakorlás és az együttműködés kötelezettsége, a kérelmező magatartása azonban ennek nem felelt meg.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Mind a korábbi, mind az új munka törvénykönyve lehetőséget biztosított arra, hogy a munkavállaló, a munkáltató, továbbá a munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezet az üzemi tanácsi választással összefüggésben a jelöléssel, a választás lebonyolításával, vagy eredményének megállapításával kapcsolatban jogvitát kezdeményezzenek. A Kúria a BH 2013.79. szám alatti eseti döntésében kifejtette, hogy e körbe a korábbi Mt. 49-53. §-ig terjedően részletezett rendelkezések tartoznak. Helytállón hivatkozott a felülvizsgálati kérelem arra is, hogy a korábbi Mt. 49. §-ának szabályozási tárgyköre lényegében megegyezik az új Mt. 240. §-ának szabályozási tárgykörével, így ennek megfelelően a

választási vita kezdeményezésének lehetősége nem értelmezhető a korábbiakhoz képest megszorítóan, így a választási bizottság megalakításával kapcsolatban a keresetösségi jog hiányára levont jogkövetkeztetés téves.

A kérelmező kérelméről történő döntés során azonban nem maradhatott értékelés nélkül az a körülmény, hogy a 2011. februárjában a kérelmező szakszervezet által létrehozott választási bizottság több mint másfél éven keresztül semmilyen aktivitást nem fejtett ki, az üzemi tanácsi választás megszervezése érdekében semmilyen intézkedést nem tett. Helytállón hivatkozott a kérelmezett felülvizsgálati ellenkérelmében arra, hogy a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség elveinek megfelelően kell eljárni és kölcsönösen együtt kell működni, [Mt. 6. § (2) bekezdés] a kérelmező passzív magatartása pedig e követelményeknek nem felelt meg.

Időközben, 2012. július 1-jén hatályba lépett az új munka törvénykönyve, amely a korábbi Mt.-vel ellentétben a választási bizottság létrehozása vonatkozásában a szakszervezetnek semmilyen jogosultságot nem biztosított. Ennek megfelelően az Mt. 240. § (5) bekezdése alapján a munkavállalók a törvény rendelkezésének megfelelően hozhattak létre választási bizottságot és járhattak el az új üzemi tanács megválasztása érdekében.

Megállapítható az is, hogy a kérelmezett a korábbi választási bizottság megalakulását követően a korábbi Mt. 47. § (2) bekezdése alapján 2011. március 2-án eleget tett adatszolgáltatási kötelezettségének, s az új Mt. alapján ugyancsak a jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor ezen kötelezettségét a munkavállalók által létrehozott választási bizottság irányában teljesítette. Mindezek ismeretében az sem bírt jelentőséggel, hogy az újonnan létrehozott választási bizottság, illetve a többi szakszervezet adott peren kívüli eljárásban félként nem vett részt, a kérelmező azon kérelme pedig, hogy a bíróság kötelezze a kérelmezettet az Mt.-ben biztosított jogainak tiszteletben tartására, túl általános.

Jogszerűen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy alaptalanul állította a kérelmező azt, hogy az elsőfokú bíróságnak az időközben lezajlott üzemi tanácsi választások eredményét meg kellett volna semmisítenie. Ilyen kérelmet a kérelmező nem terjesztett elő, e tárgyban az elsőfokú bíróság nem dönthetett, s mindez a másodfokú eljárás tárgyát sem képezhette. Helytállón került megállapításra az is, hogy a Pp. 146. § (5) bekezdésében megjelölt jogszabályi feltételek nem álltak fenn, így a kereseti kérelem másodfokú eljárás során történő megváltoztatására nem volt eljárásjogi lehetőség. Az előbbieken kifejtettekre tekintettel az eljárás elhúzódásának pedig az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a Fővárosi Törvényszék végzését - részben eltérő indokolással - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A kérelmezett költség iránti igényt nem terjesztett elő, így arról a bíróság a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján a határozathozatalt mellőzte

A felülvizsgálati eljárási illetéket - a kérelmezőt az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján megillető személyes illetékmentességre figyelemmel - a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. szeptember 17.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő